

اینفو

یادداشت

گپ

گزارش

خاطره بازی با محمد فیلی از بسیم و شمر گرفته تا ماموش و آقای حسن زاده

می خواستم نقش پیرزن جادوگر را بازی کنم

بسیاری از نقش های ماندگار محمد فیلی در سریال های تلویزیونی خلق و جاودان شده است؛ از بسیم سریال روزی روزگاری گرفته تا شمر بن ذی الجوشن مختارنامه و از ماموش سریال تفنگ سرپر گرفته تا آقای حسن زاده چار دیواری. در کارنامه این هنرمند پیشکسوت رنگین کمانی نقش های متفاوت و متنوعی به چشم می خورد که برآمده از توانایی ها و تجارب او در بازیگری است. فیلی در این گفت و گو تاکید می کند که همیشه تلاش کرده تا از ایفای نقش های تکراری پرهیز کند و البته از تجربه نقش های متفاوت هم

ترسی ندارد. این بازیگر پیشکسوت که اخیرا مدتی را به دلیل بیماری در بیمارستان بستری بود، این روزها دوران نقاهت و استراحت را در منزل می گذراند و منتظر آغاز نقش خود در سریال سلمان فارسی است تا دوباره جلوی دوربین برود.

زهراصلواتی

روزنامه نگار

مدتی را کسالت داشتید. این روزها چه می کنید؟

فعلا که مشغول استراحت و گذران دوران نقاهت هستم. خدا را شکر بهترم اما همچنان باید تحت نظر پزشک باشم. البته چند پیشنهاد دارم. یکی برای سریال آقای معظمی است که قرار شده نقشی در آن ایفا کنم. یک سریال دیگر هم برای صداوسیما مرکز بیرجند است که در حال مذاکره هستیم.

شما یکی از بازیگران سریال سلمان فارسی هم هستید. نقش تان

در این سریال شروع شده است؟

نقشم در سریال مربوط به بخشی از قصه می شود که در ایران می گذرد و هنوز شروع نشده است البته خودم هم درباره نقشم چیز زیادی نمی دانم. معمولا آقای میرباقری در سر صحنه متن فیلمنامه را به بازیگران می دهد.

هر چند شاید خیلی ها شما را با نقش شمر در سریال مختارنامه به

یاد بیاورند اما بازی تان در نقش های بسیم و نسیم در روزی روزگاری که

اتفاقا اولین تجربه بازی تان در تلویزیون بود. همچنان از خاطره انگیزترین

نقش آفرینی های شماست. بازی همزمان نقش دو برادر آن هم با

خصوصیات کاملا متفاوت چگونه تجربه ای بود؟

ما بازیگر هستیم و باید هر نقشی را تجربه کنیم. بازی همزمان در دو نقش کار آسانی نیست، به ویژه که گریم های متفاوت هم داشته باشند. برای بازی در روزی روزگاری دو ساعت گریم می شدم و جلوی دوربین می رفتم. بعد صورتم را پاک می کردم و دوباره می نشستم تا چهره پردازی جدید شوم. البته بیشتر از ۳۰ سال از آن روزگار می گذرد و آن زمان جوان بودیم وگرنه بعید است الان بتوانم از پس این کار بر بیایم. آن سال ها جوان بودیم و پر از انگیزه و جویای نام. حتی وقتی از اسب پایین می افتادیم هم برای مان مسأله ای نبود.

یکی از جذابیت های کاراکتر بسیم به بودن صدای خود شما روی

کاراکتر باز می گردد. در حالی که دوبله های حرفه ای به جای بعضی دیگر

از بازیگران صحبت کرده بودند. چه شد که شما خودتان به جای بسیم

صحبت کردید؟

آن زمان غریبه ها را به راحتی در واحد دوبلاژ راه نمی دادند. اجازه نمی دادند امثال ما وارد کار دوبله شویم. مدیر دوبلاژ سریال روزی روزگاری آقای زرژ پطروسی بودند و گفتند من تعهد می دهم که این بازیگران بتوانند جای خودشان صحبت کنند. من و آقای محمود پاک نیت بودیم. این گونه شد که ما در کنار بزرگان دوبله نشستیم و شروع به کار کردیم. نتیجه هم خیلی خوب شد.

جای نسیم بیگ هم مرحوم خسرو شکیبایی صحبت می کردند.

بازی همزمان در

۲ نقش کار آسانی

نیست، به ویژه که

گریم های متفاوت هم

داشته باشند. برای

بازی در روزی روزگاری

۲ ساعت گریم

می شدم و جلوی

دوربین می رفتم

علاوه بر نقش مراد بیگ که خودشان بازی کرده بودند.

مرحوم شکیبایی با خودم صحبت کرد و گفت اگر توانایته صدای مراد بیگ روی نسیم بیگ هم باشد، وقتی ببینده یکی از آنها را می بیند گویی که دیگری هم حضور دارد. مراد بیگ و نسیم بیگ به نوعی مکمل هم بودند. در واقع نسیم حکم مربی مراد را داشت و همیشه مراقبش بود. من دیدم خسرو حرف درستی می زند. آقای احمد جو هم قبول کردند. شاید ندانید که قسمت اول سریال را دوست بزرگوار دیگری به جای نسیم بیگ حرف زده بود اما قرار شد صدای خسرو روی نسیم بیگ باشد و همان یک قسمت هم دوباره دوبله شد.

قبول دارید که نقش های بسیم و نسیم بیگ حکم سکوی پرتاب را

در بازیگری برای تان داشتند؟

بله، آن زمان خیلی راضی بودم اما اگر بخوام با تجربه و دیدگاه امروز این نقش ها را ایفا کنم، به طور حتم بازی متفاوت و پخته تری خواهم داشت. آن زمان اولین بار بود که در یک سریال تلویزیونی بازی می کردم و آن چنان که باید و شاید دوربین را نمی شناختم و مسلط نبودم.

سریال روزی روزگاری طی سالیان گذشته بارها بازپخش و هر بار هم

با استقبال مردم مواجه شده است. خودتان موفق به تماشای دوباره

سریال شده اید؟

بله، نه تنها بازپخشش را تماشا کرده ام که نسخه اصلاح و بهینه شده سریال به لحاظ رنگ و تصویر را هم دیده ام. آن زمان حلقه های فیلم به سختی پیدا می شد و به همین علت، اکثر سکانس ها یک برداشت برای ضبط داشت. هم به علت کمبود زمان و هم به دلیل نداشتن نکات خوب خیلی به ندرت پیش می آمد که یک سکانس را با دو برداشت ضبط کنیم. البته برای هر سکانس تمرین زیادی داشتیم. سریال روزی روزگاری با کمترین امکانات ساخته شد.

هنوز هم بسیاری از طرفداران روزی روزگاری معتقدند که سریال باید

به چند قسمت پایانی کشیده نمی شد و در سکانس اعتراف مراد بیگ در

مقابل خاله لیلا و تقاضا از او برای رفتن به خواستگاری به پایان می رسید.

متصل کردن قصه سریال به ماجرای نهضت جنگل شاید خیلی منطقی

به نظر نمی رسید.

در ابتدا قرار نبود قصه ادامه پیدا کند و اتفاقا در همان سکانسی که از آن یاد کردید به پایان می رسید اما بعد قرار شد که طور دیگری تمام شود. به همین خاطر، دوباره به میمه اصفهان برگشتیم و قسمت های پایانی را گرفتیم.

به نظر می رسد از جمله بازیگران خوش شانس تلویزیون هستید.

از این لحاظ که اگر نقشی کمندی مثل بسیم را بازی کردید اما فرصت

داشتید که ایفاگر نقش منفی شمر بن ذی الجوشن هم باشید. منظور

این است که فرصت تجربه های متفاوت را داشته اید. خودتان این

تحلیل را قبول دارید؟

خودم همیشه سعی داشته ام نقش های تکراری را بازی نکنم. از تجربه نقش های متفاوت هم ترسی ندارم. اگر مخاطب بتواند با نقش ارتباط برقرار کند برام کافی است که ایفای آن را بپذیرم. متاسفانه این روزها پیشنهادات و تنوع نقش ها مثل سابق نیست. بعضی از کارها خیلی نازل شده است.

ترجیح خودتان ایفای نقش مثبت است یا منفی؟

اصلا برام تفاوتی ندارد. نقش باید زیبا و دوست داشتنی باشد. در سر سریال تفنگ سرپر از آقای احمد جو خواستم اجازه دهد نقش بی بی طاووس را که یک پیرزن جادوگر بود و گریم عجیب و غریبی داشت من بازی کنم. آقای احمد جو تعجب کرد که چطور می خواهی نقش یک پیرزن را بازی کنی؟! خلاصه عملی نشد اما بعدها آقای احمد جو می گفت ای کاش گذاشته بودم نقش را خودت بازی کنی. نقش های متفاوت را خیلی دوست دارم. باید با نقش رفاقت کرد.

بسیاری از نقش های ماندگار شما در سریال های تاریخی رقم

خورده است. معمولا در این آثار حضور پررنگی هم دارید. در

حالی که بعضی از بازیگران به لحاظ سختی و طولانی بودن کار از

حضور در چنین سریال هایی انصراف می دهند. خودتان چقدر

به ژانر تاریخی علاقه دارید؟

اصولا تاریخ را دوست دارم. مقاطع زیادی در تاریخ کشورمان هست که قابلیت روایت تصویری را دارد. امیدوارم روزی از این وقایع و مقاطع، سریال های خوبی ساخته شود و مردم را با تاریخ ایران آشنا کند. مردم به تاریخ کشور علاقه دارند. اگر قصه های تاریخی به شکل درستی تصویری شود حتما با استقبال مردم مواجه می شود. کشور ما به لحاظ قصه خیلی غنی است. امیدوارم این قصه ها جمع آوری شده و به شکل فیلم و سریال در بیایند.

معمولا مردم شما را در کوچه و خیابان بیشتر با کدام نقش تان

به یاد می آورند؟

می خندد) زیاد پیش آمده که از کنارم عبور کرده اند و به هم گفته اند شمر را دیدی؟ البته خیلی ها هم دیالوگ های سریال روزی روزگاری را حفظ هستند و مثلا به شوخی می گویند «نونم رو بخورم و برم». با این حال، نقش شمر بیشتر در ذهن و یاد مردم مانده است.

به خاطر نقش شمر با بازخوردها و واکنش های منفی در

سطح جامعه هم مواجه شدید؟

بله، گاهی می دیدم مخصوصا آن اوایل که مختارنامه تازه پخش شده بود. حتی می گفتند وقتی بازی ات را می دیدیم خیلی به تو فحش می دادیم و نفرینت می کردیم. حتی مردم کشورهای دیگر هم که سریال مختارنامه را دیده بودند حمایت می طلبیدند. از میان نقش هایی که تا به امروز بازی کرده اید کدام شان را

بیشتر دوست دارید؟

من اکثر نقش هایم را دوست دارم. نقشی را دوست دارم که مردم با آن ارتباط برقرار کرده باشند، مثل بسیم روزی روزگاری و شمر مختارنامه. البته بعضی از نقش هایم مثل سریال چار دیواری هم مورد توجه مردم واقع شده است و از آن تعریف می کنند. همین چند روز پیش خانمی من را در خیابان دید و گفت از نقش شما در سریال هشت ونیم دقیقه خیلی خوشم می آید، در حالی که نقش من در این سریال خیلی زیاد و پررنگ نبود و فقط در قسمت آخر حضور داشتم. برام جالب بود که این نقش هم مورد توجه مردم قرار گرفته است. مهم مردم هستند.

بازیگری شغل اصلی شماست؟

بله. البته بازنشسته تلویزیون هم هستم. قبل از انقلاب به استخدام اداره فرهنگ و هنر درآمدم. این آب باریکه باعث می شود که دست بازیگر برای انتخاب نقش ها باز باشد. البته به نظرم هنر اصلا نمی تواند شغل باشد.

در مصاحبه ای از شما خواندم که نسبت به وضعیت معیشت

بازیگران خیلی گلایه مند بودید.

بله. واقعا خیلی از بازیگران قدیمی در خانه و بیکار هستند و در زندگی شان مشکل دارند. ای کاش به آنها رسیدگی شود. خیلی هم به هنر و فرهنگ کشور خدمت کرده اند. خیلی از آنها هنوز مستاجر هستند و هر سال باید خانه عوض کنند.